

ELFELEDETT NAGYSÁGOK • Joe Fritz

A mindig kifogástalan eleganciájú Fritz Józsi 1997-ben Bohém-tag is volt. Rendkívül népszerű, minden szempontból egyéni stílusú klarinétos, jelenleg saját zenekarával (Joe Fritz Band) és különböző formációkkal hallható, főként Budapesten. Rengeteget tud a jazzről zenész és történész szemmel egyaránt, rovatában egy-egy kevésbé ismert kiváló zenésszel foglalkozik.

Count Basie „a legjobb dobos, aki zongorázik”

 Count Basie a jazzvilág olyan figurája, aki nyilván nem egy ilyen kis cikkben lenne érdemes a bemutatásra, de valamiért olyan profin kezeli a „nagy” jazz-nevek melletti csendességet, hogy szeretném „hallatni a hangját”.

Manapság kevesen veszik elő hagyatékát, amely azzal magyarázható talán, hogy mind a régi stílust játszó zongoristák, mind a modernet reprezentálók messze érzik maguktól, lévén mindkettőtől távol van, bár mindre hatott, ha másban nem is, de annyiban biztos, hogy tudják, mit és hogyan csinált, legfeljebb nem tudják utána csinálni (mondván, hogy nem akarják...)

A klasszikus story – miszerint Kansas Cityből indult karrierje – többeknek lehet ismerős, bár az ezen a néven bemutatott filmben látható jelenetek sajnos torz képet adnak erről a korszakról. A kalapok és a csíkos öltönyök stimmelnek, de a szaxofonosok nyilván nem játszottak olyan modern skálákat, mint a filmben. Inkább a dallamjáték volt jellemző erre az időszakra.

Az igazság az, hogy Basie New Jersey-ben nőtt fel és csak egy turnén érintette Kansas City-t, de onnan indítják előretörését. Az

elsőik között volt, akik több-fűvósos, big band jazzt játszott, és zenekarának tagjai legalább annyira voltak maradandó tagok, mint Ellingtonnál. Big bandje hamar bekerült a swingkorszak vezető zenekarai közé, tulajdonképpen „Count” Basie, „Duke” Ellington és Benny Goodman „the king of swing” mind szereplői lettek egy egymásra licitáló business-nek, melyek miatt ragadványneveik el is kísérték őket a sírig.

Count Basie esetében viszont nem beszélhetünk nagy törésről a swing korszak végeztével, mivel zenekarában sokszor fiatal erősségek kaptak helyet. Miután 1949-ben a nagyzenekar finanszírozása nem vállalható feladat lett, oktett formációval lépett elő, melyben az akkor huszonevesek kaptak helyet. Clark Terry trombitált, Wardell Gary, Charlie Rouse és Serge Chaloff szaxofonozott, Buddy DeFranco, mint egyetlen fehér klarinétos és egy időben még a dobos Buddy Rich is helyet kapott. Ez a formáció 1950-51 között egy félórás show műsort is csinálhatott a televízióban! (A YouTube-on látható.) Ezek után Basie jól helyezkedett és sikerült hosszútávú szerződést kötnie Norman Granz producerrel, így a Verve Records egyik sztárja lett. Ennek köszönhetően az '50-es, '60-as években sorra gyárthatta mindenféle lemezeit. Részint saját nagyzenekarával, melyben Joe Williams énekelt, de kísérték olyan sztárokat is, mint Tony Bennett, Frank Sinatra, Ella Fitzgerald stb. Másrészről állandó partnereivé váltak a fiatal jazzemberek, mint pl. Dizzy Gillespie, Stan Getz, Zoot Sims, vagy régi nagy bandájából a megmaradt

Count Basie from "Count Basie-Swingin' the Blues" (Masters of American Music) photo credit: Avalon Archives, Ltd.

szólisták, mint Ben Webster, Coleman Hawkins vagy épp Harry Sweets Edison. A hatvanas években megjelent egy Impulse album, mely a Kansas City 7 nevet kapta és ez a fuvolákkal is bővített kisegyüttes olyan siker lett, hogy több lemezt is megélt ezen a néven a csapat. A '70-es években a Pablo Recordsnál folytatta a menetet és mindvégig hű maradt saját stílusához.

Zongora stílusa egészen egyéni, valahol a stride (ingabasszus) és a swing-zongorázás határán mozog, kevés hanggal játszik, de azzal játszik... kiszámolhatatlan ritmikáival, meglepetésszerű hangsúlyozásával teremt meg azt a levegővel teli feszültséget, melyet markáns és határozott precizitással „üvöltő” big bandje ellenpontoz. Sok lemezgyűjtő sajnálatára néha az orgonához is leült, amelyen ez a stílusosság kárba veszett, de hát mindenkinek megvan a maga hőbortja...

Kilenc alkalommal nyert Grammy-díjat. 1984-ben bekövetkezett haláláig kb. 9000 lemezen szerepelt.

Stílusát a legjobban talán ez az idézet jellemzi: „a legjobb dobos, aki zongorázik”.